

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/169/137/93

OCZEKIWANIA WOBEC RZĄDU WALDEMARA PAWLAKA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 1993

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Nowy rząd powstawał w bardzo sprzyjającej atmosferze społecznej. Po wrześniowych wyborach do parlamentu wskaźniki dotyczące nastrojów i optymizmu społecznego osiągnęły dawno nie notowany poziom¹. Jest więc zrozumiałe, że objęcie stanowiska premiera przez Waldemara Pawlaka, lidera jednej z dwóch zwycięskich partii, zostało przyjęte z zadowoleniem przez blisko dwie trzecie społeczeństwa².

Tabela 1

w procentach

Czy, jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stanął (stanęła):	Wskazania respondentów		
	tak	nie	trudno powiedzieć
Jan Olszewski I '92	48	19	33
Waldemar Pawlak VI '92	50	10	40
Hanna Suchocka VII '92	67	6	27
Waldemar Pawlak X '93	61	21	18

Aprobata Waldemara Pawlaka jest wprawdzie nieco niższa niż Hanny Suchockiej w lipcu '92, kiedy została ona premierem, równocześnie jednak wyższa niż aprobata lidera PSL w czerwcu ubiegłego roku, gdy po raz pierwszy powołano go na premiera.

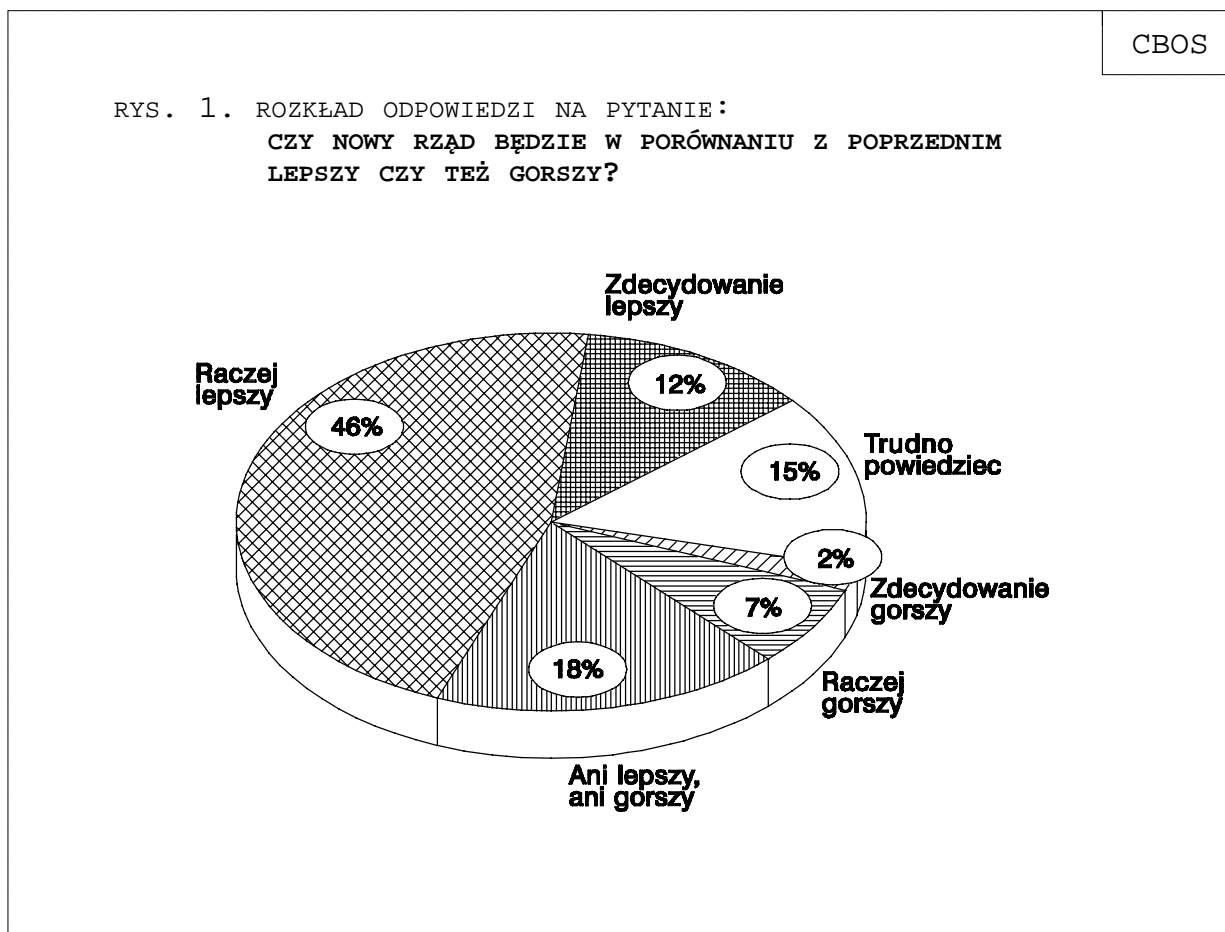
Największe zadowolenie z objęcia przez Waldemara Pawlaka urzędu premiera panuje na wsi i w małych miastach. Jest ono tym mniejsze, im wyższy poziom wykształcenia oraz dochody badanych. Najbardziej zadowoleni - co zrozumiałe - są rolnicy, najmniej zaś osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą poza rolnictwem. Jest to jedyna grupa społeczna, w której niezadowolonych z nowego premiera jest tyle samo co zadowolonych.

¹ Por. komunikaty CBOS: "Nastroje społeczne we wrześniu '93" i "Nastroje społeczne w październiku '93".

² Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (40) zrealizowano w dniach 20-25 października '93 na 1192-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Dobrej współpracy nowego premiera z prezydentem spodziewa się ponad połowa (56%) badanych. Przeciwnego zdania jest 28% respondentów, a 16% nie ma zdania w tej sprawie.

Ponad połowa ankietowanych oczekuje również, że nowy rząd będzie lepszy od poprzedniego. W tym miejscu należy przypomnieć, że w stosunku do rządu Hanny Suchockiej do końca jego urzędowania przeważały oceny pozytywne³.

Przekonanie, że nowy rząd będzie lepszy niż jego poprzednik, najczęściej występuje wśród osób o poglądach lewicowych, rolników i robotników, mieszkańców wsi i małych miast. Wyróżniają się także pod tym względem mieszkańcy Wielkopolski⁴.

³ Por. komunikat CBOS "Ocena pracy rządu Hanny Suchockiej", październik '93.

⁴ Region 3 - środkowozachodni, według podziału przyjętego w badaniach CBOS. Patrz aneks.

Sceptycyzm w tej sprawie cechuje przede wszystkim mieszkańców wielkich miast, osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą, pracowników umysłowych i inteligencję oraz ludzi o poglądach prawicowych. Im wyższe wykształcenie badanych i wyższa kategoria dochodu, tym mniejsze przekonanie o tym, że nowy rząd będzie lepszy od swego poprzednika.

Przychylnemu stosunkowi do nowego rządu towarzyszy przeświadczenie, że obecna koalicja będzie się kierować przede wszystkim interesem państwa (49%). Wyrażają je najczęściej osoby o poglądach lewicowych, mieszkańcy Wielkopolski, robotnicy i rolnicy. Przeciwny pogląd - rząd będzie się kierował interesem własnych partii (32%) - występuje przede wszystkim wśród badanych deklarujących poglądy prawicowe, mieszkańców wielkich miast, osób prowadzących samodzielną działalność gospodarczą, a także wśród mieszkańców Małopolski⁵.

Podobne pytanie dotyczące rządu Hanny Suchockiej, zadawaliśmy respondentom dopiero po czterech miesiącach jego urzędowania. Wtedy badani nie mówili o swoich nadziejach, lecz oceniali pracę rządu na podstawie własnych obserwacji. Tylko jedna czwarta respondentów uważała wówczas, że rząd kieruje się przede wszystkim interesem państwa, a połowa - że interesem partii koalicyjnych. Porównanie pod tym względem obydwu koalicji będzie więc uprawnione dopiero po upływie pewnego czasu funkcjonowania rządu Waldemara Pawlaka.

Spółeczeństwo w swej większości nie sądzi, iż wejście SLD i PSL do rządu oznacza powrót do władzy ludzi, którzy rządili przed rokiem 1989⁶. Równocześnie dominuje pogląd, że rząd utworzony przez te partie będzie kontynuował - z pewnymi modyfikacjami - przemiany rozpoczęte przez rządy "solidarnościowe", zarówno w dziedzinie gospodarczej, jak i demokratyzacji życia kraju.

Problem "kontynuacja czy zmiana" był jednak postrzegany inaczej, gdy w pytaniu zestawiliśmy politykę rządu Waldemara Pawlaka z polityką poprzedniego rządu.

⁵ Region 6 - południowo-wschodni (według podziału przyjętego w badaniach CBOS). Patrz aneks.

⁶ Komunikat CBOS na ten temat - "Koalicja SLD i PSL: kontynuacja czy zmiana" - w opracowaniu.

Tabela 2

w procentach

Polityka rządu premiera Waldemara Pawlaka w porównaniu z polityką poprzedniego rządu	Wskazania respondentów	
	oczekiwania (będzie)	preferencje (chciał(a)by, żeby była)
Zupełnie inna	19	40
Inna, ale z pewnymi podobieństwami	29	21
Taka sama, ale z nowymi elementami	36	27
Zupełnie taka sama	3	3
Trudno powiedzieć	13	10

Dwukrotnie więcej badanych chciałoby zupełnie innej polityki niż ta, której się spodziewają. Może to świadczyć o dużym realizmie społeczeństwa. Znaczna część osób, które chciałyby zupełnie innej polityki, zdaje sobie sprawę, że nie jest to możliwe. Może też nauczeni są doświadczeniem - kolejne rządy deklarowały, iż będą prowadzić zupełnie inną politykę, po czym realia zmuszały je do kontynuacji.

Prowadzenia przez nowy rząd zupełnie innej polityki w porównaniu z poprzednikiem chcieliby przede wszystkim ludzie najgorzej sytuowani, osoby o poglądach lewicowych, ci, którzy nie brali udziału w wyborach, głosujący na SLD i PSL, a także rolnicy i robotnicy wykwalifikowani.

Politykę zawierającą jedynie pewne nowe elementy w stosunku do polityki poprzedniego rządu najchętniej zaakceptowałoby ludzie najlepiej sytuowani, inteligencja i pracownicy umysłowi, badani interesujący się polityką, mieszkańcy wielkich miast, respondenci głosujący na UD i BBWR, ale także na Unię Pracy.

Pytanie o politykę powstającego rządu w stosunku do jego poprzednika zadawano także przy okazji dwóch poprzednich zmian rządu.

Tabela 3

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka rządu [...] będzie w porównaniu z polityką poprzedniego rządu:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	Jana Olszewskiego I '92	Hanny Suchockiej VII '92	Waldemara Pawlaka X '93
- zupełnie inna	12	14	19
- w zasadzie inna, ale z pewnymi podobieństwami	27	28	29
- w zasadzie taka sama, ale z pewnymi nowymi elementami	35	28	36
- zupełnie taka sama	9	5	3
Trudno powiedzieć	17	24	13

Tabela 4

w procenatch

Czy chciał(a)by Pan(i), żeby była ona:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I '92	VII '92	X '93
- zupełnie inna	51	55	40
- w zasadzie inna, ale z pewnymi podobieństwami	21	22	21
- w zasadzie taka sama, ale z pewnymi nowymi elementami	19	11	27
- zupełnie taka sama	2	1	3
Trudno powiedzieć	7	11	10

Z każdorazową zmianą rządu ludzie wiążą oczekiwania zasadniczej odmiany. Okazuje się, że gdy powstawały dwa poprzednie rządy - mimo że były to zmiany ekip w łonie tego samego obozu politycznego - wyraźnie więcej ludzi niż obecnie życzyło sobie całkowitej zmiany polityki. Równocześnie jednak mniejsza liczba badanych niż obecnie spodziewała się, że taka odmiana faktycznie nastąpi. Dystans między tym, czego ludzie by chcieli, a tym, czego się spodziewają, jest obecnie nieco mniejszy niż był przy poprzednich zmianach ekip rządowych. Kontynuacji polityki poprzedniego rządu chciałoby obecnie 30% ankietowanych.

Czy z rządami obecnej koalicji związane są nadzieje na szybką poprawę w kluczowych sferach życia gospodarczego, politycznego i społecznego?

Tabela 5

w procentach

Ostatnie wybory wzbudziły w wielu ludziach nadzieję na poprawę sytuacji. Czy, Pana(i) zdaniem, partiom, które będą rządzić, uda się: [...]	Wskazania respondentów			
	w ciągu najbliż- szego roku	w ciągu najbliż- szych czterech lat	w ogóle im się to nie uda	trudno powie- dziec
- poprawić sytuację rolnictwa	7	63	14	15
- poprawić warunki życia emerytów	20	46	17	16
- poprawić sytuację upadających przedsiębiorstw	7	43	27	22
- poprawić warunki bezpieczeństwa obywateli	23	43	19	16
- zwiększyć ład i porządek w kraju	23	44	18	15
- ograniczyć bezrobocie	14	45	26	15
- ograniczyć inflację, wzrost cen	11	41	28	20
- spowodować wzrost produkcji przemysłowej	11	53	15	21
- ożywić budownictwo mieszkaniowe	8	47	23	21
- zwalczyć korupcję, wykorzystywanie stanowisk państwowych do robienia nielegalnych interesów	15	22	45	18

Można powiedzieć, że badani na ogół są dość realistyczni w swoich przewidywaniach. Blisko połowa z nich sądzi, że poprawy w wymienionych sferach można spodziewać się nie w najbliższym roku, lecz raczej w ciągu najbliższych czterech lat. Wyjątkiem jest problem walki z korupcją - dominuje pogląd, że nowej ekipie w ogóle nie uda się go rozwiązać. Z kolei szybka poprawa stosunkowo najczęściej jest oczekiwana w takich dziedzinach, jak świadczenia emerytalne, bezpieczeństwo obywateli oraz ogólny ład i porządek w kraju.

Oczekiwania szybkiej poprawy w większości wymienionych tutaj dziedzin występują przede wszystkim w tych grupach, które bardziej niż inne wyróżniają się pozytywnym stosunkiem do nowego rządu. Należą do nich Wielkopolanie, mieszkańcy wsi i małych miast, rolnicy i robotnicy oraz osoby o poglądach lewicowych. Badani, którzy wątpią w powodzenie działań obecnego rządu, to najczęściej osoby o poglądach prawicowych, ludzie z wyższym wykształceniem oraz prywatni przedsiębiorcy.

W odpowiedziach na pytanie otwarte "Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od rządu Pawlaka" najczęściej wymieniano kwestie dotyczące **poprawy sytuacji materialnej, poziomu życia społeczeństwa** bądź pewnych jego grup, a także inne sprawy związane z opieką socjalną. Łącznie na tę sferę zwróciło uwagę **38% badanych**. Mieści się w tym sytuacja w szkolnictwie i służbie zdrowia (5%), położenie osób najbiedniejszych (4%) oraz problemy młodzieży i jej startu życiowego (3%).

Na sprawy związane z **polityką gospodarczą** (poza rolnictwem i bezrobociem) wskazało ogółem **36%** badanych. Poza oczekiwaniami formułowanymi ogólnie - uzdrowienia, ustabilizowania gospodarki - wymieniano także niektóre dziedziny szczegółowe. Między innymi 7% badanych oczekuje ingerencji rządu w dziedzinę płac i cen, 5% - powstrzymania inflacji i tyle samo przełamania recesji, a 4% ankietowanych - rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Walki z **bezrobociem** i zapewnienia ludziom pracy spodziewa **29%** respondentów, a poprawy sytuacji w **rolnictwie** oraz warunków życia na wsi - **23%** respondentów. Sprawy **emerytów i rencistów** znalazły się w **14%** wypowiedzi.

Oczekiwania związane ze sferą **polityki** wymieniło tylko **10%** badanych. Najczęściej spotykane w tej grupie wypowiedzi dotyczyły stabilnego rządu (4%) oraz sprawnego rządzenia (4%).

Z innego rodzaju oczekiwań warto jeszcze wymienić **poprawę stanu bezpieczeństwa** obywateli (4%) oraz **walkę z aferami i korupcją** (4%).

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie oczekiwań formułowanych obecnie wobec rządu Waldemara Pawlaka z oczekiwaniami wobec rządu Hanny Suchockiej w lipcu 1992 roku.

Tabela 6 w procentach

Wymieniane dziedziny	Oczekiwania respondentów dotyczące rządu:	
	Hanny Suchockiej VII '92	Waldemara Pawlaka X '93
Sytuacja materialna i sprawy socjalne	34	38
Gospodarka	37	36
Bezrobocie	25	29
Rolnictwo	10	23
Sytuacja emerytów i rencistów	6	14
Stabilizacja polityczna, sprawne rządzenie	35	10
Walka z aferami, korupcją, bezpieczeństwo obywateli	4	8
"Niczego nie oczekuję" oraz wypowiedzi krytyczne wobec Waldemara Pawlaka	-	5

Oczekiwania wobec rządu formułowane obecnie i półtora roku temu są w większości podobne, ale zawierają też kilka znamienych różnic. Przede wszystkim obecnie ponad trzykrotnie rzadziej niż wówczas formułowane są oczekiwania dotyczące sfery politycznej, głównie stabilności rządu oraz sprawnego rządzenia. Wynika to zapewne z różnicy w okolicznościach tworzenia obu gabinetów. Rząd Hanny Suchockiej powstał w wyniku ostrego i długotrwałego kryzysu politycznego, dlatego też po jego powołaniu oczekiwano przede wszystkim stabilizacji politycznej. Obecnie sprawy te zeszły wyraźnie na dalszy plan.

Pod adresem obecnego rządu kierowane są znacznie częściej niż do jego poprzednika postulaty związane z polityką rolną oraz z poprawą sytuacji emerytów. To pierwsze wynika zapewne z faktu, że premierem jest lider PSL, a stronnictwo to wchodzi w skład koalicji rządzącej. Wzmoczone oczekiwania dotyczące sytuacji emerytów i rencistów mogą być efektem obietnic składanych w kampanii wyborczej przez zwycięską partię.

★

★ ★

Rząd Waldemara Pawlaka ukonstytuował się w sprzyjających okolicznościach. Społeczeństwo przyjęło go przychylnie i oczekuje, że będzie on lepszy od swego poprzednika. Oczekiwania takie pojawiają się przy każdej zmianie rządu, jednak teraz są one szczególnie zobowiązujące, gdyż gabinet Hanny Suchockiej do końca utrzymał dobre notowania opinii społecznej.

Kampania wyborcza sprzyjała wprawdzie rozbudzeniu nadziei na poprawę w wielu dziedzinach, jednak okazuje się, że gdy zapytamy o konkretne sprawy - przeważa opinia, iż są one do rozwiązania dopiero w dłuższym okresie.

Najprzychylniejszy stosunek do obecnego rządu występuje na ogół w tych środowiskach, które były najbardziej krytyczne wobec rządu poprzedniego - a więc wśród rolników, robotników, osób o niskich dochodach i niskim poziomie wykształcenia. Dość wyraźnie zarysowuje się podział z jednej strony - na bardzo przychylnie rządowi małe miasta i wieś, z drugiej zaś - na znacznie bardziej powściągliwe w ocenach wielkie miasta.

W omawianym sondażu zaznaczyło się także zróżnicowanie regionalne - między wyraźnie bardziej od reszty kraju przychylną rządowi Wielkopolską a wyróżniającą się sceptycyzmem Małopolską.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy jest Pan(i) zadowolony z tego, że premierem będzie Waldemar Pawlak?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	61	21	18	1191
Płeć				
Mężczyźni	67	18	15	548
Kobiety	57	23	21	643
Wiek				
do 24 lat	58	23	19	144
25-34	55	22	23	186
35-44	57	21	22	273
45-54	63	25	13	208
55-64	69	19	12	200
65 lat i więcej	68	14	18	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	69	14	18	462
Miasto do 20 tys.	72	13	14	132
od 21 do 100 tys.	55	24	21	227
101-500 tys.	51	28	21	182
501 tys. i więcej mieszk.	53	32	15	188
Region				
Północny	64	17	18	158
Zachodni	63	22	15	104
Środkowozachodni	74	16	10	175
Środkowy	61	20	19	219
Wschodni	68	13	20	134
Południowo-wschodni	52	29	18	187
Południowo-zachodni	53	23	23	215
Wykształcenie				
Podstawowe	70	14	16	446
Zasadnicze zawodowe	64	17	19	345
Średnie	52	28	20	311
Wyższe	42	43	15	88
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	50	41	9	66
Prac. umysł. niż. szczebla	52	29	18	91
Pracownicy fiz. - umysł.	46	26	28	61
Robotnicy wykwalifikowani	62	16	22	126
Robotnicy niewykwalifik.	60	21	18	78
Rolnicy	84	8	8	106
Prywatni przedsiębiorcy	41	41	17	57
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	66	17	17	380
Uczniowie i studenci	48	32	20	30
Bezrobotni	67	10	23	127
Gospodynie domowe i inni	53	26	22	66
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	71	8	21	99
500 tys. - 999 tys.	69	13	18	275
1000 tys. - 1499 tys.	59	21	19	313
1500 tys. - 1999 tys.	63	20	17	228
2000 tys. i powyżej	51	34	15	244
Ocena własnych war. mater.				
Złe	65	15	20	556
Średnie	62	23	15	472
Dobre	50	30	20	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	59	37	4	113
Średnie	63	22	15	544
Małe lub żadne	60	16	24	531
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	28	12	75
Raz w tygodniu	64	18	19	668
Kilka razy w roku	57	25	17	357
W ogóle nie uczestniczy	62	17	21	89
Poglądy polityczne				
Lewica	75	15	10	295
Centrum	62	22	16	362
Prawica	54	37	10	248
Trudno powiedzieć	53	10	37	282

Tabela 2. Czy rząd będzie kierować się interesem:

(%)

	państwa	partii	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	32	19	1192
Płeć				
Mężczyźni	51	32	17	548
Kobiety	47	32	21	644
Wiek				
do 24 lat	45	40	15	144
25-34	43	38	19	187
35-44	51	36	13	273
45-54	58	23	19	208
55-64	48	31	21	200
65 lat i więcej	44	24	32	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	51	27	22	464
Miasto do 20 tys.	54	30	16	132
od 21 do 100 tys.	52	31	17	227
101-500 tys.	46	38	16	182
501 tys. i więcej mieszk.	38	42	20	188
Region				
Północny	49	32	19	158
Zachodni	51	35	14	104
Środkowo-zachodni	64	23	13	175
Środkowy	42	30	28	219
Wschodni	50	30	20	134
Południowo-wschodni	41	46	13	187
Południowo-zachodni	48	29	23	215
Wykształcenie				
Podstawowe	47	27	26	447
Zasadnicze zawodowe	52	32	16	345
Średnie	50	36	14	312
Wyższe	42	40	17	88
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	47	38	16	66
Prac. umysł. niż. szczebla	52	34	14	91
Pracownicy fiz. - umysł.	49	39	12	61
Robotnicy wykwalifikowani	58	28	14	126
Robotnicy niewykwalifik.	53	37	10	78
Rolnicy	50	29	21	106
Prywatni przedsiębiorcy	34	56	10	57
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	49	26	26	380
Uczniowie i studenci	33	50	17	30
Bezrobotni	52	27	22	128
Gospodynie domowe i inni	38	41	22	66
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	39	42	18	99
500 tys. - 999 tys.	46	31	22	275
1000 tys. - 1499 tys.	52	29	18	314
1500 tys. - 1999 tys.	51	30	19	228
2000 tys. i powyżej	48	34	18	244
Ocena własnych war. mater.				
Złe	50	32	19	557
Średnie	50	29	22	472
Dobre	43	42	15	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	55	37	8	113
Średnie	55	30	15	544
Małe lub żadne	41	32	27	532
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	34	29	75
Raz w tygodniu	50	32	18	669
Kilka razy w roku	49	33	18	357
W ogóle nie uczestniczy	47	30	22	89
Poglądy polityczne				
Lewica	67	19	14	296
Centrum	51	34	15	362
Prawica	35	51	13	248
Trudno powiedzieć	38	26	36	282

Tabela 3. Czy obecny rząd będzie w stosunku do poprzedniego: (%)

	lepszcy	taki sam	gorszy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	58	18	9	15	1192
Płeć					
Mężczyźni	62	16	8	15	548
Kobiety	55	20	10	15	644
Wiek					
do 24 lat	52	22	5	20	144
25-34	54	24	10	12	187
35-44	57	17	12	14	273
45-54	64	14	10	13	208
55-64	61	20	8	12	200
65 lat i więcej	59	14	6	20	179
Miejsce zamieszkania					
Wieś	61	16	5	18	463
Miasto do 20 tys.	69	14	4	13	132
od 21 do 100 tys.	57	26	7	10	227
101-500 tys.	53	17	16	13	182
501 tys. i więcej mieszk.	52	18	16	15	188
Region					
Północny	55	20	11	14	158
Zachodni	60	28	6	6	104
Środkowo-zachodni	73	11	6	10	175
Środkowy	57	15	10	18	219
Wschodni	64	13	3	21	134
Południowo-wschodni	57	16	12	15	187
Południowo-zachodni	48	27	10	15	215
Wykształcenie					
Podstawowe	62	15	6	17	446
Zasadnicze zawodowe	59	18	6	17	345
Średnie	55	21	11	12	312
Wyższe	47	21	27	5	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	51	25	23	1	66
Prac. umysł. niż. szczebla	52	23	15	10	91
Pracownicy fiz. - umysł.	59	21	10	10	61
Robotnicy wykwalifikowani	67	19	4	10	126
Robotnicy niewykwalifik.	56	19	5	19	78
Rolnicy	71	10	5	13	106
Prywatni przedsiębiorcy	38	10	30	22	57
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	63	16	7	15	380
Uczniowie i studenci	44	10	14	31	30
Bezrobotni	51	29	5	16	128
Gospodynie domowe i inni	53	17	4	25	66
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	62	14	4	21	99
500 tys. - 999 tys.	60	17	7	16	275
1000 tys. - 1499 tys.	61	20	4	15	314
1500 tys. - 1999 tys.	58	21	9	12	228
2000 tys. i powyżej	51	20	17	12	244
Ocena własnych war. mater.					
Złe	63	17	5	15	557
Średnie	55	20	9	16	472
Dobre	52	19	20	9	160
Zainteresowanie polityką					
Duże	57	18	21	4	113
Średnie	61	17	9	12	544
Małe lub żadne	55	19	6	20	532
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	47	17	20	17	75
Raz w tygodniu	58	19	7	16	669
Kilka razy w roku	61	17	9	13	357
W ogóle nie uczestniczy	55	23	10	13	89
Poglądy polityczne					
Lewica	77	12	2	9	296
Centrum	61	21	6	11	362
Prawica	48	19	25	7	248
Trudno powiedzieć	43	21	4	33	282

Tabela 4. Czy chciał(a)by Pan(i), żeby polityka rządu Waldemara Pawlaka w porównaniu z polityką poprzedniego rządu była: 1 - zupełnie inna, 2 - w zasadzie inna, ale z pewnymi podobieństwami, 3 - w zasadzie taka sama, ale z pewnymi nowymi elementami, 4 - zupełnie taka sama
(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	21	27	3	10	1190
Płeć						
Mężczyźni	40	21	27	3	8	546
Kobiety	39	21	26	3	11	644
Wiek						
do 24 lat	49	16	26	1	9	142
25-34	46	19	27	2	6	187
35-44	35	22	29	7	8	273
45-54	39	25	25	2	8	208
55-64	35	23	30	2	11	200
65 lat i więcej	40	18	23	1	18	179
Miejsce zamieszkania						
Wieś	41	22	24	2	12	463
Miasto do 20 tys.	46	17	22	3	12	132
od 21 do 100 tys.	44	20	25	2	9	227
101-500 tys.	37	23	29	4	6	182
501 tys. i więcej mieszk.	30	20	38	5	7	186
Region						
Północny	44	18	23	7	8	158
Zachodni	36	22	35	1	6	104
Środkowo-zachodni	40	26	29	1	4	175
Środkowy	28	22	26	4	20	217
Wschodni	55	18	15	0	12	134
Południowo-wschodni	38	22	30	3	8	187
Południowo-zachodni	42	19	30	2	7	215
Wykształcenie						
Podstawowe	43	21	20	1	15	446
Zasadnicze zawodowe	43	20	25	4	7	345
Średnie	37	21	32	3	7	310
Wyższe	20	24	50	4	2	88
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	33	24	39	2	3	66
Prac. umysł. niż. szczebla	31	27	37	2	3	91
Pracownicy fiz.- umysł.	45	11	29	5	10	61
Robotnicy wykwalifikowani	47	14	26	6	8	126
Robotnicy niewykwalifik.	35	20	30	4	11	76
Rolnicy	44	28	14	2	12	106
Prywatni przedsiębiorcy	31	25	32	9	3	57
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	37	22	26	2	13	380
Uczniowie i studenci	40	15	34	0	11	30
Bezrobotni	52	17	22	2	8	128
Gospodynie domowe i inni	39	25	25	2	9	66
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 500 tys. zł	53	21	16	1	9	99
500 tys. - 999 tys.	48	22	21	1	8	275
1000 tys. - 1499 tys.	42	19	26	2	11	314
1500 tys. - 1999 tys.	38	20	28	5	10	226
2000 tys. i powyżej	27	23	38	4	8	244
Ocena własnych war. mater.						
Złe	48	21	21	2	8	555
Średnie	34	23	31	2	10	472
Dobre	29	16	34	7	15	160
Zainteresowanie polityką						
Duże	28	29	34	7	2	113
Średnie	40	22	32	3	4	542
Małe lub żadne	42	19	20	2	17	532
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	42	17	22	3	16	75
Raz w tygodniu	39	22	29	2	7	667
Kilka razy w roku	39	21	25	3	12	357
W ogóle nie uczestniczy	46	21	21	3	10	89
Poglądy polityczne						
Lewica	50	21	27	1	2	296
Centrum	38	23	29	3	6	360
Prawica	33	21	34	6	7	248
Trudno powiedzieć	37	19	18	1	25	282